

Patientvejledning

Lichen sclerosus

Hvad er lichen sclerosus:

Lichen sclerosus er en kronisk hudsygdom, som kan forekomme overalt på kroppen. Den kan opstå i alle aldre men ses hyppigst efter overgangsalderen.

Der findes ikke nogen dansk betegnelse for sygdommen.

Udseende og symptomer:

Huden bliver ofte bleg og hvid pga. nedsat pigment, kan både være fortykket og hård, evt. rynket samt tynd og sårbar, kan snævre ind og skrumpe lidt (oftest ved utilstrækkelig behandling). Sygdommen er ofte stærkt kløende (mistolkes derfor ofte som svampeinfektion) og sviende med hud eller slimhinde, der kan revne. Det er ikke sjældent, at der opstår små blødninger i slimhinden, hvilket resulterer i en rød-/blålig mørk misfarvning af slimhinden.

Der findes ingen behandling, som kan helbrede sygdommen, men ved behandling med birenrebarkhormonsalve kan generne næsten forsvinde eller holdes nede.

Vedligeholdelsesbehandling afhænger af sværhedsgrad.

Hvorfor får man sygdommen?

Grunden er ukendt men kan muligvis skyldes en autoimmun sygdom, dvs. at man danner antistoffer mod sit eget væv. Sygdommen opstår således pludseligt uden kendte provokerende faktorer. Kan være arvelig.

Diagnosen

Diagnosen stilles klinisk eller ved en vævsprøve fra det forandrede område. Først lægges lokal bedøvelse, og derefter tages prøven med en biopsitang. Såret holdes rent med vand. Ved blødning komprimeres (trykke på såret) med et stykke toiletpapir.

Efter ca. 2 uger har vi svar på vævsprøven og ved derefter, om der er tale om en hudsygdom.

Hvis du får blødning, smerter eller feber i løbet af de første dage, skal du kontakte Klinikken, din egen læge eller lægevagten.

Lokalisation af sygdommen:

Symmetrisk, oftest omfattende klitoris og de små og store kønslæber, men kan ses i mellemkødet og ned mod endetarmen. Kan forekomme overalt på kroppen.

Indledende behandling (afhænger af sværhedsgrad)

1 måned: Smør med Dermovat salve om aftenen før sengetid.

2.måned: smør med Dermovat salve hver anden dag

3 måned: Smør med Dermovat salve 2 gange om ugen (f.eks. mandag og torsdag).

Vedligeholdelses behandling

Smør med Dermovat max. 1 gang om ugen (2 gange om ugen hvis vi har aftalt det).

Evt. Ovestin creme 2 gange om ugen hvis vi har aftalt det.

Kontrol:

Da patienter med lichen sclerosus har en lille øget risiko for celleforandringer på kønslæberne, bør man gå til kontrol 1 gang årligt. Såfremt der imellem kontrollerne opstår sår, som ikke heler eller fortykkede hvidlige områder, bør man henvende sig med henblik på, om der skal tages vævsprøver.

OBS !

Undgå at kradse og klø da dette forværrer tilstanden. Dup med køligt vand i stedet. Det vil midlertidigt få kløen til at forsvinde.

Undgå sæbe. Nøjes med at vaske dig med vand 1 gang dagligt. Det er en god idé at bruge en fed uparfumeret creme/salve hver gang du har været i bad (og gerne flere gange dagligt), f.eks. warming basiscreme (Nordic Trading, 60556660), Locobase Repair. Dette for at undgå udtørring af huden. Ved meget sarte slimhinder anbefales f.eks. oliven-, jordnødde- eller mandelolie på en tot vat, som du tørrer dig med, inden du går i bad. Dette for at undgå udtørring af huden. Når du tørrer huden, må du ikke gnide for hårdt. Dup evt. huden tør.

Desuden anbefales at ligge uden trusser om natten. Alternativt anvende løse bomuldsbukser eller silketrusser.

Undgå anvendelse af parfumeret vaskemiddel og skyllemiddel. Anvendelse af trusseindlæg og bind så lidt som muligt.

Ved smerter under samleje anvend et smørremiddel, f.eks. mandelolie, intim-gel (Vivag) + evt. Xylocaingel 15-20 min. før samleje.

Normalt vil du blive tilbudt kontroltid efter 3 mdr.

Link til Patientforeningen:

www.lichensclerosus.dk

Udarbejdet af Helle Christina Sørensen februar 2020

Revideres senest 2023